

Доношење закона о информисању и приватизација медија у државном власништву посматрани су почетком ове деценије као лек за скоро све бољке. Законом о радиодифузији, донетим јула 2002, и Законом о јавном информисању из априла 2003. године, електронским медијима у власништву државе за приватизацију је дат рок до јула 2006. Штампани медији у државном власништву требало је да се приватизују најкасније у првој половини 2005. године. Ови рокови су 2005. померени, због чега је до сада приватизована тек половина од предвиђеног броја медија. Приватизација се, међутим, у бројним случајевима показала као неуспешна, а понегде је и у медије, као и у привреду, ушао сумњив капитал. Због лошег газдовања, поједине приватизоване медијске куће доведене су до пропасти, а купопродајни уговори раскинути. Један од најдрастичнијих примера овакве праксе јесу локална телевизија, радио и недељник, то јест Јавно предузеће „Ибарске новости“ из Краљева, које баштини шездесетогодишњу традицију.

„Ибарске новости“ једна су од најстаријих медијских кућа у западној Србији, у чијем су саставу били недељник „Ибарске новости“, Радио „Краљево“ и Телевизија „Краљево“. Лист „Ибарске новости“, покренут 1947. године, израстао је с временом, уз повремене кризе и пад квалитета, у локални бренд, који је непосредно пре приватизације излазио у тиражу од око 5.000 примерака.

Радио „Краљево“ почео је с програмом 1970. године. До почетка 2009. ова станица емитовала је по 17 сати дневног програма у два студија, а у музичкој редакцији постојала је једна од најопремљенијих фонотека у Србији, са око 10.000 наслова.

Телевизија „Краљево“ основана је 1992, када је добила дозволу за рад на првој расподели фреквенција, а емитовање је започела 14. октобра те године. ТВ „Краљево“ је у прве две године рада сарађивала са ТВ „Политиком“, реемитујући део информативног и забавног програма, али је сарадња с том кућом престала након две године због неслагања око извештавања с ратишта из Хрватске и Босне. У другој половини деведесетих ова ТВ станица стекла је углед као опозициона медијска кућа, а истраживања су показивала да је њена гледаност велика, што је изазвало реакцију

тадашњег Савезног министарства за телекомуникације, које је марта 2000. одузело телевизији предајник на Гочу. То је знатно смањило зону покривања сигнала ТВ „Краљева“, а овај потез изазвао је свакодневне протесте од 8.000 до 12.000 грађана Краљева. Министарство је морало да попусти и врати предајник. У новембру 2000. године у пословној згради у којој се налазило Јавно предузеће „Ибарске новости“ избио је пожар, приликом чега су уништена два студија, део фонотеке и репортерска опрема радио-станице, а укупна штета коју је тада претрпела ова информативна кућа процењена је на више од 250.000 немачких марака. Радио и ТВ програм је, уз помоћ донатора, убрзо обновљен, а 2007. Телевизија „Краљево“ је од РРА добила регионалну фреквенцију.

Сигнал Радио-телевизије „Краљево“ покрива подручје 12 општина централне Србије: Краљево, Чачак, Горњи Милановац, Трстеник, Врњачка Бања, Крушевац, Брус, Алексинац, Варварин, Параћин, Ћуприја и Јагодина. Оснивач и главни финансијер ЈП „Ибарске новости“ била је Скупштина општине Краљево, а ова компанија је, према подацима Агенције за приватизацију, у 2006. години пословала с профитом од око 1,5 милиона динара, уз укупан приход од 63,1 милион динара. Пре приватизације ЈП „Ибарске новости“ имале су 107 запослених и сарадника.

Брза приватизација по налогу с врха

Приватизација ЈП „Ибарске новости“ иницирана је законима о радиодифузији и јавном информисању, који су предвиђали обавезну власничку трансформацију електронских и штампаних медија у поседу државе. Тим поводом, Управни одбор ЈП „Ибарске новости“ средином 2005. изнео је предлог да ово јавно предузеће уђе у приватизацију поделом на лист и радио-телевизију како би се избегла брза приватизација. Према тој идеји Управног одбора, и према процени резултата пословања, недељник би могао самостално да опстане, уз смањен број радника и једногодишњу помоћ локалне скупштине, док би ТВ „Краљево“ у међувремену добило фреквенцију, унапредило свој статус, и приликом касније продаје постигло одговарајућу цену. Процес приватизације, међутим, убрзао је допис који је Министарство културе упутило СО Краљево крајем 2005, где се упозорава да ће лист „Ибарске новости“ престати да постоји ако се не приватизује до 23. априла 2006. године. Био је то рок до када је требало приватизовати све штампане медије у државном власништву.

Предлог Управног одбора о подели на две целине није прихваћен, а рокови које је држава поставила затим су померени, тако да је Агенција за приватизацију тек средином 2006. објавила продају ове медијске куће. Иако је први рок до када су

потенцијални купци Агенцији требало да доставе писма о заинтересованости истекао 12. јуна 2006, аукцијска продаја овог предузећа заказана је тек за 25. октобар 2007, да би затим била одложена за 2. новембар. Међутим, само два сата пре почетка аукције продаја је поново одложена за 16. новембар, уз продужење рока за откуп документације, што је у локалној јавности одмах подстакло приче да су рокови померени због неког утицајног купца који је закаснио с предајом докумената. По другој верзији, продаја је одложена да би у игру ушао конзорцијум преко кога би концепцију краљевачке телевизије кројиле две политичке партије.

Документацију за учешће у продаји до тада су, поред осталих, откупили краљевачка трговинска фирма „Тргомен”, конзорцијум на челу с фирмом „Нелт” из Београда чији су власници Краљевчани, производно предузеће „Амига” из Краљева и приватна телевизија „Мелос”. Стручњаци Агенције за приватизацију проценили су вредност 70 одсто капитала „Ибарских новости” на 12 милиона динара, а почетна цена на аукцији требало је да буде 2.921.000 динара. Као и у случају већине медијских кућа у Србији, ни ЈП „Ибарске новости” није имало своју продајну мрежу, ни вредан капитал, пошто су све три редакције пословале као подстанари у згради Дома друштвених организација. Очекивало се ипак да ће почетна цена на аукцији бити вишеструко увећана, јер су лист „Ибарске новости”, радио, а посебно регионална телевизија имали велики утицај на јавно мњење ове регије.

После више одлагања, на лицитацији одржаној 17. новембра учествовало је пет заинтересованих купаца, а цена која је на крају постигнута била је далеко већа од почетне. Због тога је током лицитације на износу од 40 милиона најпре одустао заступник (брокер) конзорцијума у коме је учествовао и Владе Дивац, затим представник краљевачке „Амиге” (50 милиона динара), Бобан Јанковић из Крагујевца (64 милиона) и заступник краљевачког предузећа „Тргомен”, који је одустао код цене од 67 милиона динара. Јавно предузеће „Ибарске новости” на крају је продато тада потпуно непознатој Драгици Томић [\[1\]](#) из Новог Сада, за чак 70 милиона динара, или тадашњих готово милион евра. Међутим, одмах је било јасно да је прави нови власник Остоја Тегелтија, бизнисмен из Новог Сада, који је пре тога купио „Аутопревоз” и РТВ „Врњачка бања”, за 191 милион динара, то јест тадашњих 2,4 милиона евра, што је било чак 400 пута више од почетне цене за продају ових фирми. Такође, одмах после продаје, „Блиц” је писао да је брокер Драгиче Томић на аукцији потврдио да је она само пријављена као купац, а да је стварни купац Тегелтија.

Непосредно пре аукције, 15. новембра 2007, Агенција за приватизацију раскинула је купопродајни уговор за РТВ „Врњачка Бања” и Тегелтији одузела депозит од око 250.000 динара, пошто до истека рока није уплатио „излицитирану” цену. За куповину РТВ „Врњачка Бања” Тегелтија се био пријавио преко аутопревозног предузећа

„Морава“ из Врњачке Бање, које је купио преко своје туристичке агенције „Травел травел“, са седиштем у Новом Саду. Будући да је куповину РТВ „Врњачка бања“ обавио преко предузећа, није имао право на исплату купопродајне цене на рате, због чега је убрзо и одустао од врњачке телевизије. Продаја ЈП „Ибарске новости“ за суму од готово милион евра зато је изазвала сумњу да ће нови власник моћи да испуни своје обавезе, а према писању „Блица“, на питање како ће да изброје новац за ЈП „Ибарске новости“ када нису успели да затворе конструкцију за претходну куповину („РТВ Врњачка бања“) Тегелтијин брокер је на аукцији навео да су се за куповину зато и пријавили преко физичког лица, да би, дакле, добили могућност да плаћају на рате. [2]

Иако је пословна политика Остоје Тегелтије већ пре продаје „Ибарских новости“ била очигледно сумњива, она код надлежних није изазвала преиспитивање његових могућности да испуни своје обавезе. Према одредбама закона, Драгица Томић добила је право да износ у висини продајне цене исплати у шест једнаких годишњих рата. Нова формална власница је затим, 22. новембра, исплатила прву рату у износу од 145.608 евра у динарској противвредности, и са Агенцијом за приватизацију потписала купопродајни уговор. Према одредбама уговора, купац је био обавезан да у року од 12 месеци од дана закључења уговора инвестира новац у основна средства, у укупном износу од 6.453.000 динара, те да у наредних пет година обезбеди континуитет пословања у претежној делатности предузећа. Анексом купопродајног уговора биле су предвиђене и заштитне мере за запослене. Купац се био обавезао да их неће отпуштати у периоду од једне године од дана закључења уговора, те да ће у случају отказа запосленом платити износ од 36 зарада. [3] Нови власник такође се обавезао да до истека најдужега рока из уговора зараде запослених неће бити мање од зарада затечених на дан потписивања уговора, као и да ће обезбедити њихов раст у случају да се пословање предузећа побољша.

Лако погажена обећања

Одмах после продаје поставило се питање даљег рада и опстанка ЈП „Ибарске новости“, које је до тада обављало улогу локалног јавног сервиса и примало велике донације од свог оснивача, општине Краљева. Поводом тога, нови формални власник Драгица Томић убрзо је након куповине посетила предузеће и дала обећање „да ће отприлике 90 одсто програма и садржаја који је био заступљен у сва три медија сигурно остати, иако“, према њеном мишљењу, „генерални план још није завршен“. На питање о цени од седамдесет милиона динара, Томићева је рекла да се „бави рачуноводством и рачуноводственим консалтингом“, а да иза ње стоје њени „пословни партнери и средства која ће бити обезбеђена из дугогодишњег рада“. Поводом страхова да ће престанак дотирања довести ЈП „Ибарске новости“ у критичну позицију, Томићева је најавила да се управо „ради“ на питању како и из којих средстава наставити пословање, те да је сигурна да ће

успети у томе, али и да верује да су радници, уколико би, евентуално, наступило неко закашњење, „свесни тога и да ће имати међусобну подршку”. [4]

После обављене куповине, 23. децембра 2007. одржана је и прва седница скупштине акционара новоприватизованог предузећа, како је то прописао закон. Седници су присуствовали већински и мањински акционари (радници и пензионери предузећа), а у складу са законом донето је више одлука о промени правног статуса, новом начину организовања, разрешењу и избору нових органа управе. Озваничена је одлука о трансформацији „Ибарских новости”, из Јавног предузећа у Отворено акционарско друштво. Приватизовано предузеће добило је име „Ибарске новости” АД Краљево, чији је основни капитал процењен је на 12.169.000 динара и подељен у 19.108 акција, номиналне вредности од по 500 динара. Поред одлуке о промени правне форме, већином гласова донете су одлуке о избору председника Скупштине акционара, разрешењу дотадашњих и избору нових органа управе предузећа. Првој седници Скупштине акционара председавала је Драгица Томић, а за председника овог тела изабран је Љубиша Лешевић. Број чланова Управног одбора смањен је са девет на пет, а у нови УО, поред Драгице Томић као председника, изабрани су и Остоја Тегелтија, Драган Рајичић, Ђорђе Јанковић и Соња Ђалић.

Долазак нове формалне власнице и седница Скупштине акционара пружили су, међутим, само илузију да иза куповине „Ибарских новости“ стоји кредибилан купац, јер се ситуација у компанији сваки дан погоршавала. Три месеца после приватизације престала је редовна исплата зарада. У том периоду предузеће је напустило око 40 људи, а због вишемесечног кашњења зарада, почетком августа 2008, чланови синдиката „Независност“ АД „Ибарске новости“ упозорили су Управни одбор и већинског власника да ће Агенцији за приватизацију поднети захтев за раскид купопродајног уговора, због непоштовања колективног уговора, кашњења у исплати зарада и најаве да ће плате бити смањене на само 12.500 динара. [5] На захтеве синдиката Остоја Тегелтија, члан Управног одбора и прави власник, одговорио је противоптужбама на рачун државе, локалне власти и одређеног броја радника који се, по његовом мишљењу, нису довољно залагали на радним местима. У обраћању запосленима и јавности, Тегелтија је признао да су расходи далеко већи од прихода због лошег пословања, неиспуњеног бизнис-плана и договора с локалном самоуправом о сарадњи. Тегелтија је оптужио државу да ништа није предузела да легалне медије заштити од нелојалне конкуренције и нелегалних медија, а локалну власт да подржава друге медијске куће из Краљева, које недозвољено емитују сигнал на простору где дозволу емитовања има искључиво Радио-телевизија „Краљево”. Тегелтија је рекао и да је локална власт од дана приватизације уплатила милион динара за седам месеци преношења седница Скупштине општине Краљево и информисања о скупштинском раду, али да тај износ није довољан. Према његовим тврдњама, локална власт требало је да направи тендер за јавно информисање и ТВ пренос скупштинских заседања, а само једна регионална телевизија – ТВ Краљево, „може да испуни све услове за сервис општине”.

Тегелтија је решење за тешку ситуацију у „Ибарским новостима“ АД видео у испуњавању обавеза државе и локалне самоуправе према том предузећу, као и измени колективног уговора ради увођења минималца за већину запослених. Поменуо је и стимулацију најзаслужнијим радницима, чиме би се, по његовом мишљењу, расходи свели на разумну меру. Због тога је члановима Управног одбора предложио да склопе споразум с представницима синдиката, да би се сачувала радна места док се предузеће не доведе на ниво позитивног пословања, али је навео и да је из дотадашњих разговора с председницима синдиката стекао утисак да ће се купопродајни уговор вероватно раскинути. Тегелтија је у то време у „Ибарске новости“ упумпао седам милиона динара, преко позајмице из своје друге фирме – „Аутопревоза“ из Врњачке Бање, а потом узео још шест милиона на кредит код „Банке интезе“, али тим новцем није исплатио зараде запосленима. Због тога су, као и због неиспуњавања осталих њихових захтева до 15. августа, Синдикат „Независност Ибарске новости“ АД у Краљеву и Грански синдикат медија „Независност“ 25. августа 2008. упутили захтев Агенцији за приватизацију да уговор о приватизацији раскине [\[6\]](#). Исто је затим урадила и сама Драгица Томић, која је 5. септембра 2008. Агенцији за приватизацију поднела захтев за споразумни раскид уговора у року од десет дана. Према образложењу захтева, она није у стању да плаћа рате за купљену фирму, нити да обезбеди плате запосленима, јер се, како стоји у њеном допису, „развојни програм не реализује како је њен тим предвидео“. Испоставило се тако да је после годину дана купац уплатио само прву рату од око 145.000 евра, и дигао руке од куповине, не уложивши ни пару од 6,5 милиона динара обавезних инвестиција. Непуна година дана била је довољна да се направи дуг који је износио око 15 милиона динара, од чега се половина односи на неисплаћене зараде, уз дуговања РАТЕЛ-у, РРА, СОКОЈ-у...

Уништено предузеће са 40 милиона динара дуга

Поводом захтева синдиката за раскид уговора о приватизацији, почетком септембра у „Ибарском новостима“ одржан је заједнички састанак, коме су присуствовали чланови оба синдиката и запослени који нису синдикално опредељени. На састанку је најављен и одлазак представника Синдиката „Независност“ у Агенцију за приватизацију. У разговору који су потом, средином септембра, синдикалци водили с представницима Агенције, најављено је да ће поводом захтева Драгице Томић Агенција обавити ванредну проверу пословања. После обављене ревизије, Центар за контролу Агенције за приватизацију утврдио је да се испуњавају обавезе што се тиче континуитета пословања, али не и у спровођењу целог социјалног програма, иако је предузеће, у поређењу са истим периодом прошле године, повећало приход за 32 одсто.

Само 10 месеци после куповине Јавног предузећа „Ибарске новости”, приватизација се показала као промашај, проузрокован пре свега сумњивом продајом некредибилном купцу, док је, паралелно с тим, Законом о локалној самоуправи донетим крајем 2007, држава зауставила приватизацију бројних локалних медија и допустила да локалне самоуправе и убудуће буду оснивачи и власници медија на језицима националних мањина. Осим тога, Законом о главном граду Студију Б дат је привилегован положај, који је и даље остао власништву Града Београда.

У исто време извршена је приватизација појединих медија, поред осталих и ЈП „Ибарске новости”, а како је у једном од каснијих обраћања јавности навео Иван Рајовић, иза приватизације је стајао тада моћни министар економије Предраг Бубало, „који је, једноставно, наредио да се приватизација у том случају обави”. Према Рајовићу, „идеја је била да се купљена фирма препрода РТЛ-у, и на томе профитира неколико десетака милиона динара, али је потом Бубало са својом партијом и партнерима отишао с власти. Влада је пала, а РТЛ није добио право на националну фреквенцију, тако да је читав пројекат пропао. [7] Остоја Тегелтија је такође очекивао да ће у Краљеву имати привилегован положај и да ће ТВ „Краљево” имати ексклузивно право на пренос заседања локалне скупштине, а самим тим и велику новчану надокнаду. Када се показало да је и тај план пао у воду, те да је излицитирану цену немогуће исплатити, Драгица Томић поднела је захтев за раскид купопродајног уговора.

Упркос захтеву, Агенција за приватизацију одмах је одлучила да раскине уговор. Да би се извршио притисак на надлежне, у Краљеву је тада покренута и петиција за поништење приватизације, коју је потписало 5.000 Краљевчана, међу којима и тадашњи градоначелник, сви локални страначки лидери и сви одборници у Скупштини града. Почетком децембра 2008. одборници Скупштине Краљева сагласили су се да Град од Агенције за приватизацију званично затражи да „Ибарске новости”, које су до приватизације биле јавни информативни сервис, поново врати под окриље локалне самоуправе. Иза ове идеје једногласно је стало Општинско веће, а подржали су је и представници власти и опозиционе партије у парламенту. За ову иницијативу, међутим, није било законског основа.

Агенција за приватизацију раскинула је Уговор о продаји „Ибарских новости” тек 6. јануара 2009. године. У образложењу решења о раскиду уговора наведено је да власница није испунила део обавеза које се односе на инвестирање 6,5 милиона динара, обавезе на основу социјалног програма и уплату друге рате износа цене према уговору. Решењем Агенције друштвени капитал „Ибарских новости” тада је пренет Акцијском фонду Србије, који је затим за привременог заступника капитала предузећа у фебруару 2009. именовано дипломираног економисту из Краљева Зорана Кнежевића. Кнежевић је требало да припреми предузеће за нову приватизацију. Али нешто више од годину дана

приватног власништва претворило је релативно успешну медијску кућу у фирму са преко 40 милиона динара дуга, за коју се веома тешко могао наћи купац.

Локалне политичко-медијске игре

Према сведочењу тадашњег директора и главног уредника Драгана Рајичића, за покривање трошкова и позитивно пословање предузећа било је потребно 4,5 милиона динара. Недостајало је, дакле, око милион динара месечно. Стога су после преласка фирме у надлежност Акцијског фонда запослени од градске власти тражили месечну апанажу од 800.000 динара на име услуга информисања, што би им, како су тврдили, помогло да одблокирају рачун. Према њиховој рачуници, након тога би, уз рационално смањење броја запослених и зарадом на тржишту, могли би да враћају дугове (40 милиона динара) и наставе с радом. Запослени су се позивали на члан 18. Закона о локалној самоуправи, по коме су општине дужне да преко својих органа обезбеђују јавно информисање од локалног значаја. С тим у вези локалне самоуправе сваке године имају у буџету ставку која се односи на информисање, али је приватизовањем медија избио проблем како и на основу којих критеријума расподелити средства из буџета локалних самоуправа, намењена средствима информисања. Године 2008. у Краљеву је тим поводом расписан јавни конкурс на коме су учешће могле да узму све медијске куће у граду које испуњавају одређене критеријуме за информисање грађана. За 2008. годину, у општинском буџету за јавно информисања издвојено је 15 милиона динара, а за пренос седница Скупштине града ТВ „Краљево“ добијала је 800.000 динара месечно. Међутим, предлог о финансирању за 2009. локална власт није прихватила, уз образложење да нема новца и да на такву сарадњу и новац из градске касе имају право и друге, приватне телевизије. Стога су почетком маја 2009. запослени у ТВ „Краљеву“ отпочели краткотрајан штрајк, а програм је, по „штрајкачкој“ шеми, био усредсређен на оштру критику локалних политичара, који, по мишљењу новинара, нису желели да помогну опстанку ТВ „Краљева“, док је због осам неисплаћених зарада 11. јуна 2009, као вид протеста, ова телевизија престала да емитује и информативну емисију „Данас“. Поред неисплаћених зарада, од 1. јула радници су изгубили право на социјално осигурање, пошто од децембра нису уплаћивани доприноси за пензијско и социјално осигурање.

Проблем „Ибарских новости“ ипак је покренуо локалну власт, тако да се 15. јуна 2009, на Петнаестој седници Скупштине града, поред осталог, водила расправа о томе. Тадашњи градоначелник Краљева Љубиша Симовић истакао је да идеја о јавном сервису, која је имала доста поборника у локалној скупштини, није законски остварива, а да је могуће и најприхватљивије решење да се у Министарству економије нађе новац за нови социјални програм, после чега би се за „Ибарске новости“ потражио нови купац. Поводом колапса овог гласила, Скупштина града Краљева формирала је и вишестраначку комисију, на чијој је седници, одржаној почетком јула, Симовић известио одборнике о својим

активностима поводом решења тог проблема и разговорима које је обавио у министарствима, Акцијском фонду и врху Демократске странке.

Покушало се, такође, да се за поновну продају заинтересује неко од краљевачких привредника, а за куповину се тада, према писању локалних медија, интересовао и Мирослав Тлачинац, власник предузећа „Амига“, али у конзорцијуму с више привредника и под условом да се предузеће најпре финансијски консолидује, за шта је, по његовом мишљењу, неопходна добра воља Града. У исто време, док се тражило какво-такво решење, због неслагања са „штрајкачким“ програмом ТВ „Краљева“, дотадашњи заступник капитала Зоран Кнежевић 10. јула 2009. поднео је неопозиву оставку на место в.д. директора и главног и одговорног уредника „Ибарских новости“. [8] Поводом оставке Зорана Кнежевића и образложења које је упутио јавности, редакција Телевизије „Краљева“ одговорила је да је одлуку о ступању у штрајк донела већина запослених, строго поштујући Закон о штрајку, а да послодавац није поштовао права и обавезе према Закону о штрајку.

[9]

Оставком Зорана Кнежевића избили су на видело и нарушени односи унутар редакције, из које је затим, у августу 2009, по новом социјалном програму отишло 30 од тадашњих 68 радника, који су „Ибарске новости“ напустили уз отпремнину од око 4.000 евра. У кући је тако остало 38 запослених, од чега су нешто мање од половине били новинари, који су очекивали поновну продају. Међутим, управо у то време, „Ибарске новости“ доспеле су у блокаду, јер је бивши власник Тегелтија пустио део меница од седам милиона динара које је прошле године позајмио Драгици Томић да исплати зараде запосленима. Због тога што је рачун ове информативне куће био у блокади, крајем августа 2009. престао је да излази недељник „Ибарске новости“, јер није било могуће платити услуге штампарији у износу од 60.000 динара. Дуг предузећа тада је премашио 45 милиона динара, док је све што су медији зарађивали од реклама одлазило повериоцима. Осим новинама, гашење и стечај претили су и радију и телевизији „Краљево“, чији је програм сведен на музику, репризирање емисија и филмова.

Ко је и зашто убио „Ибарске новости“?

Са умирањем листа „Ибарске новости“ и РТВ „Краљево“, почела је, међутим, и својеврсна битка за медијски простор у Краљеву, у коју су се, уз део бивших запослених, активно укључили и локални политичари. Уз приватни недељник „Краљевачке новости“, које излазе од 2007, на киосцима се у то време појавио недељник „Ибарске“, који је покренуо део бивших запослених, уз сарадњу локалне власти. Појавиле су се и „Градске новине“,

а један део бивших радника основао је „Краљевачку телевизију.“

О тадашњој свеукупној ситуацији на медијској и политичкој сцени Краљева одлично сведочи и отворено писмо Ивана Рајовића, дугогодишњег новинара „Ибарских новости“, који је тада обављао функцију председника Управног одбора, председника Синдиката „Независност“ и заменика директора и главног и одговорног уредника „Ибарских новости“. У писму објављеном 7. септембра 2009. под називом „Отворено писмо домаћој и светској јавности - Ко и зашто убија „Ибарске новости“ Рајовић наводи да је лист престао да излази само недељу дана после разговора челних људи „Ибарских новости“ с представницима Акцијског фонда у Министарству економије у Београду, када је, поред осталог, саопштено да Акцијски фонд нема никакве ингеренције над овим предузећем, да неће бити другог круга социјалног програма за остатак запослених, и да о поновној продаји предузећа нема ни говора, због дуговања која премашују 40 милиона динара. Рајовић наводи и да је саопштено да ни стечај не долази у обзир јер, према образложењу, нема никога ко би покренуо стечајни поступак и уплатио између 200.000 и два милиона динара, а да нема ништа ни од исплате заосталих зарада запосленима, будући да би то требало да учини предузеће које за ту сврху нема пара, и коме је дуже од три месеца рачун у блокади. Запослени, такође, не могу да се надају уплати здравствене заштите, нити повезивању радног стажа, за који им бивши власник није уплаћивао доприносе.

Рајовић даље наводи да се све то дешава „само месец дана после одлуке, донесене на инсистирање градоначелника Града Краљева Љубише Симовића, да се социјалним програмом фирма растерети вишка запослених и припреми за нову продају већ познатим новим купцима“. "Ситуација у којој се тренутно налазе „Ибарске новости“ и запослени у њима (њих 39) у правном и сваком другом погледу је, најблаже речено, несхватљива. А до разговора у Акцијском фонду дошло је после обзнањене намере представника локалне самоуправе Краљева да Град преузме лист с једним бројем запослених, док би два електронска медија отишла у стечај, а остатак запослених на тржиште рада. На основу свега, дало би се закључити како се у овом случају држава Србија показала као транспарентни непријатељ ове куће и запослених у њој. Запослени у „Ибарским новостима“ немају коме да се жале, оне који су уништили фирму нико не прозива, локална самоуправа гледа свој интерес, а новинарска удружења и синдикати не реагују пошто се ни жестоке реакције које су уследиле у току раскида приватизације нису показале баш много делотворним. Просто речено, нема никога у овој земљи ко би се заинтересовао за судбину „Ибарских“ и запослених у њима, који годину дана нису примили плату и чија је судбина у овом тренутку више него стравична", каже на крају Рајовић.

Две године након приватизације, „Ибарске новости“ и преостали запослени остали су у

својеврсном вакууму. Крајем децембра 2009. навршило се више од шест месеци откако је рачун тог предузећа блокиран, дуг повериоцима тада је нарастао на око 50 милиона динара, док су због неплаћања рачуна искључени и телефони и интернет. Запослени годину дана нису примили плату, а у фирми је остало око 25 радника. Једино преостало решење био је радни стечај, а по плану Агенције за приватизацију и Трговинског суда, направљен је договор с преосталим радницима о раду и организовању програма на радију и телевизији, како би предузеће радило и тако се припремило за нову приватизацију.

Да би се сачувала регионална фреквенција и телевизија, после седам месеци паузе, ТВ „Краљево” је поново покренула информативни програм емитовањем дневника „Данас”. Средином децембра 2009, на иницијативу Пореске управе, заменик републичког јавног правобраниоца поднео је Трговинском суду предлог за покретање стечајног поступка. Привредни суд у Краљеву покренуо је стечај 21. децембра, а Пореска управа је тада установила да су „Ибарске новости” само за порезе и доприносе дуговале пет милиона динара, док је укупан дуг према повериоцима износио око 65 милиона динара, односно око 650.000 евра. Осим дуга држави, „Ибарске новости” дуговале су и накнаде за фреквенције, неотплаћене кредите „Банци интези”, кирије за пословни простор, па чак и вишемилионску „позајмицу” свом бившем власнику Остоји Тегелтији, односно његовој фирми АТП „Морава” из Врњачке Бање. Највеће дуговање представљао је дуг од 16 плата запосленима, док је у исто време целокупна имовина у најбољем случају вредела око педесет хиљада евра.

Стечај и нова приватизација

Почетком марта, одлуком Скупштине поверилаца, проглашен је и банкрот, а Скупштина поверилаца изабрала је посебан одбор који је требало да се побрине за то да се „Ибарске новости” АД продају по јавном огласу као правно лице – без дугова и запослених. Агенција за приватизацију је затим, 20. априла, објавила продају имовине предузећа у стечају, јавним прикупљањем писмених понуда до 20. маја 2010. године. Процењена вредност имовине предузећа износила је 42,7 милиона динара, а за учешће у поступку куповине било је потребно уплатити депозит од 8,56 милиона динара. Најважнију имовину "Ибарских новости" чинили су тада зграда површине 84 квадратна метра, опрема, ситни инвентар и залихе које су у функцији емитовања програма и издавања новина, као и земљиште које се састоји од три катастарске парцеле. „Ибарске новости” такође су поседовале дозволу РРА за емитовање радио-програма у локалу од 18. августа 2008. године, с роком важења до 18. августа 2016, и дозволу за емитовање телевизијског програма на подручју региона, издату 17. децембра 2007, с роком важења до 17. децембра 2015. године.

Иако се на аукцији обављеној 20. маја појавио купац, до продаје није дошло, пошто је она спречена одлуком Пореске управе. Наиме, предузеће „Кемо д.о.о“, чији је власник син познатог краљевачког бизнисмена Драгана Чичића, понудило је 12 милиона динара, мада је оглашена цена била 21 милион динара. Према најавама, будући газда обећао је повратак одређеног броја радника на посао и набавку нове опреме. Међутим, пошто је понуђена цена била испод оглашене суме, за продају из стечаја била је неопходна и сагласност најмање два повериоца. Тај пристанак је, иако му се дугује око три милиона динара за неплаћену кирију, одмах дало ДП „Дом друштвених организација“, а исто се очекивало и од „Банке интезе“, којој „Ибарске новости“ дугују око четири милиона динара. Пореска управа, којој се дугује 5,8 милиона динара, такође је дала сагласност, али ју је затим, само неколико сати касније, повукла. Та одлука, с потписом директора Драгутина Радосављевића, стигла је само неколико сати касније пошто је њихов правни заступник Републичко јавно правобранилаштво дало сагласност. Према писању медија, ова интервенција била је резултат притиска краљевачког ДС-а, којима наводно Чичић није по укусу, али је то у ДС-у демантовано.

Продаја је ипак обављена почетком јуна 2010. тако да је предузеће „Кемо“ ипак постало нови власник „Ибарских новости“, као једини понуђач, који је добио сагласност и Дома друштвених организација и „Банке интезе“. Предузеће „Кемо“ било је једини понуђач на поновљеној продаји „Ибарских новости“, а куповином предузећа у стечају власник није преузео никакве старе обавезе, већ се оне подмирују из стечајне масе, тј. суме коју је уплатио. Према првим проценама, продајна цена требало би да буде довољна за покривање трошкова стечајног поступка и око 70 одсто потраживања из другог исплатног реда, у коме су и потраживања бивших радника. Очекује се да за око 80 некадашњих радника буде у потпуности повезан радни стаж у трајању од пет до 15 месеци, а они би на име неисплаћених зарада добили по 60.000 до 120.000 динара, у зависности од тога када им је раскинут радни однос. Председник Скупштине поверилаца новинар Александар Даишевић изјавио је поводом тога да некадашњи радници могу да буду релативно задовољни новом продајом „Ибарских новости“, јер ће бити подмирен део потраживања. Међутим, према речима Зорице Церовине-Никодијевић, пререгистрацију и даље блокира Пореска управа.

„Пореска управа једина има користи од продаје, али су они приликом прве продаје повукли сагласност, како смо сазнали, због политичких притисака. Купац је био упоран и обезбедио сагласност двају поверилаца, а продаја је затим обављена и објављена у Службеном гласнику, али је Пореска управа поднела жалбу, која је сада на вишем суду, што пролонгира много тога. Постоји рок од 30 дана по жалби, до судског решења. Законски основи за продају су испуњени, али жалба блокира пререгистрацију у предузеће „Ибарске новости РТВ Краљево“ ДОО. Иза жалбе Пореске управе и даље је политика, а можда им се не свиђа ни купац, који има велике и дугорочне амбиције,”

рекла је Церовина.

Закључак

У Србији је у последњих шест година приватизовано 50 електронских и штампаних медија, док је 51 предузеће остало непродато, а тренутно је прекинут поступак приватизације 39 медија на језицима националних мањина. Већина медија у Србији приватизована је током 2007. а купцима је углавном омогућена куповина на рате. Од 50 продатих медија, у међувремену је раскинуто 12 уговора. Процес приватизације локалних медија показао је да у медијској сфери влада општа збрка, док рок за завршетак приватизације више не постоји. Судбина „Ибарских новости“ показала је, међутим, тоталну небригу државе и надлежних, и могло би се, поводом тога, на крају закључити да су бројни локални медији у Србији стварани и развијани током 90-тих, пре свега да би помогли процесу обарања Милошевића. Такви медији добијали су новац, касете с вестима, пропагандни материјал, имали су подршку опозиције, али када је нестала потреба за њима, и када је настала потенцијална опасност да се окрену против оних који су их и основали, врло лако су пуштени низ воду.

[1] Драгица Томић је по струци је економиста. Власница је Агенције за рачуноводство и рачуноводствени консалтинг. Пре приватног посла радила је у Јавном предузећу „Србијашуме“ и фирми „МК комерц“. <http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:lpZA1kxoYvwJ:www.kraljevo.com/ibarskenovosti/2007/in20071130.htm+prodate+ibarske+novosti+dragica+tomic&cd=4&hl=en&ct=clnk&client=firefox-a>

[2] <http://www.blic.rs/Vesti/Ekonomija/20047/Ostra-aukcijaska-trka>

[3] <http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:lpZA1kxoYvwJ:www.kraljevo.com/ibarskenovosti/2007/in20071130.htm+prodate+ibarske+novosti+dragica+tomic&cd=4&hl=en&ct=clnk>

[&client=firefox-a](#)

[4] Недељник „Ибарске новости” пренео је 30. новембра 2007. разговор са Драгицом Томић, у коме је она говорила о приватизацији и даљем пословању листа и обавезама према запосленима („Обавезе из уговора апсолутно ће бити испоштоване”), „Ибарске новости”, 30. новембар 2007.

[5] Саопштење за јавност синдиката „Независност” АД:

На састанку синдиката „Независност” АД „Ибарске новости”, Краљево, одржаном 5. августа 2008. године, разматрана је актуелна ситуација у предузећу, и том приликом једногласно су донете следеће одлуке:

1. Од већинског власника се захтева исплата заосталих зарада радницима најкасније до 15. августа ове године, као и испуњавање свих осталих обавеза по купопродајном уговору.

2. Не прихвата се предлог већинског власника о споразумном потписивању исплата минималних зарада радницима.

3. Уколико већински купац не прихвати прва два захтева, покренути процедуру за раскид уговора.

4. Изабрани су чланови преговарачког тима овог синдиката у саставу: Иван Рајовић, Александар Јовановић и Вера Милосављевић, који ће у петак, 8. августа, 2008. године, са почетком у 16 часова, упознати купца и обавити преговоре о захтевима овог синдиката.

Синдикат „Независност” АД „Ибарске новости” позива Самостални синдикат „Ибарских новости” да им се придружи у захтевима и даљим преговорима са већинским власником.

[6] Поводом дешавања у ЈП „Ибарске новости”, дугогодишњи новинар листа „Ибарске новости” Иван Рајовић је, у име Синдиката “Независност” “Ибарске новости” АД, почетком септембра 2008. упутио и отоврено писмо председнику Владе Мирку Цветковићу. У писму насловљеном *Коме сметају Ибарске новости* саопштено је да је захтев за раскид купопродајног уговора поднет због лоше ситуације после приватизације. Наводи се и да су “Ибарске” продате по хитном поступку, и захтева се да председник Владе предузме све да се процес приватизације “Ибарских

[7] 27. мај 2010. Саопштење за јавност - Како је држава Србија растурила „Ибарске новости” - <http://www.nuns.rs/vesti/view.jsp?articleId=12882>

[8] У писму упућеном Управном одбору, Кнежевић саопштава да је „оставка лични чин и последица објективних околности и његовог субјективног виђења ситуације у којој се ова информативна кућа налази: „Будите сигурни да сам искрено и без двоумљења улагао све своје предиспозиције у циљу доприноса побољшању ситуације у колективу, све до околности када, уза све уважавање неспорно лошег положаја запослених, активности дела радника нису дошле у колизију са законом прописаним нормама и професионалном етиком. Да будем јаснији: неспорна је и потпуно легитимна одлука о ступању радника у штрајк. Споран је начин реализације штрајка. Не желим, од првог дана, да будем саучесник активности које, по мом виђењу, нису вид синдикалне борбе, већ непоштовање радне дисциплине и струковног кодекса. Планирање и реализација емисија „отвореног типа“ без мог знања и сагласности, при чему сам на одјавним шплицама потписиван као главни и одговорни уредник, директан је атак на мој професионални и људски интегритет. Посебно нисам спреман да мојим задржавањем позиције допринесем даљем погоршању ситуације у колективу“, написао је том приликом Кнежевић.

[9] Тачно је да се са Зораном Кнежевићем нико није консултовао о емисијама које се реализују од почетка штрајка. Али то није био случај ни претходних месеци, јер ни на који начин није допринео припреми програма. Штавише, није показао ни интересовање за то како функционишу редакције и како се организује посао у немогућим материјалним условима. Тада му потписивање није сметало.

Емисије у којима су грађани без цензуре исказали своје ставове према стварности назвати „нашим ружним лицем“ исто је као да разбијете огледало јер вам се не допада слика коју оно показује.

За људе у штрајку који свих ових месеци долазе на посао без ДЕВЕТ плата, апсолутно је увредљива Кнежевићева оцена да не поштују радну дисциплину. Кнежевић одлично зна да је до штрајка дошло делимично и због тога што ни после више захтева ове редакције није показао намеру да на посао приведе људе који месецима не долазе, нити да их одстрани из фирме.

Можда Кнежевић има дилему „да ли смо дорасли да носимо годинама стварану репутацију ове информативне куће“ јер у стварању те репутације није учествовао. Ми дилема немамо, иако смо своји највећи критичари. Непримерено је да о „професионалној етици и струковном кодексу“ придику држи неко ко се случајно нашао на челу медија.

Од Управног одбора и државних органа, и Зорана Кнежевића као заступника капитала и експонента тих државних органа, очекујемо да раде свој посао и предузму иницијативу у решавању проблема „Ибарских новости“ да то не би морали да раде сами радници. То подразумева и избор директора који ће радити свој посао - *Редакција ТВ Краљево*